

KAMU MALININ KORUNMASI VE TASARRUF TEDBİRLERİ

Kamu malları, vakıası itibarıyla menfaatinden halkın tamamının istifade etmesi gereken mallardır. Dolayısıyla kamunun malını kamunun menfaatine kullanmak esas olmalıdır. Lakin ülkemizde ve hemen hemen tüm dünyada en çok istismar ve vurgun bu alanda gerçekleşmektedir. İktidarlar kamu malında istedikleri gibi tasarrufta bulunurlarken, esas sahipleri olan halklar ise bu mallardan en az istifade edenler konumundadır.

1- Gereksiz Harcamaların Yasaklanması

Gelişmiş ülkelere nazaran üretimi oldukça düşük seviyede olan Türkiye gibi ülkelerin ithalat-ihracat dengesini korumak için bütçesini doğru planlaması, harcama yaparken tasarruflu davranması iktisadi bir zorunluluktur. Bu tasarrufların başında ise kamu malını korumak adına gereksiz harcamaların yasaklanması gelmektedir. Ancak Türkiye kapitalist iktisat sistemini benimseyen bir ülke olması nedeniyle borçlanmayı teşvik eden küresel sömürgeci güçlerin kısılcısından kendisini kurtaramamaktadır. Buna bir de yandaş şirketlere verilen hazine garantili proje ihaleleri eklenince kamu servetleri çarçur edilmekte, ortaya çıkan zararın faturası ise halkın sırtına yüklenmektedir.

Gereksiz harcama kategorisinde yapılan tüm bu işlerin bilançosuna baktığımızda Türkiye'nin, gelecek nesilleri dahi tehdit eden çok ciddi bir borç sarmalına girdiği, kamunun trilyonlarca TL'ye varan bir zarara uğratıldığı fark edilecektir. Söz konusu zararda en büyük payı, "Kamu-Özel İşbirliği (KÖİ)" projeleri adı altında yapılan harcamalar oluşturmaktadır. Türkiye'nin kendi öz kaynaklarının boyunu aştığı hâlde sırf siyasi çıkar amaçlı gerçekleştirilen bu projelerin maliyetleri finansal göstergelere yansıtılmamakta, muhtemel ticari risklerin tamamı ise devlet tarafından üstlenilerek halktan toplanılan vergiler, projeleri üstlenen şirketlere aktarılmaktadır.

Türkiye'de ilk defa 1990'lı yılların ortasında İngiliz Thames Water şirketi ile İzmit Belediyesi arasında Yuvacık Barajı'nın yapımı anlaşmasıyla başlayan KÖİ projesi bugün AK Parti iktidarında neredeyse tüm yatırımlarda model olarak benimseniyor. Yuvacık Barajı o tarihlerde 250 milyon dolara yapılabilecekken KÖİ yöntemiyle yaklaşık 4,5 milyar dolara mal edilerek kamu büyük bir zarara uğratıldı. Yaşanan fiyaskoya rağmen bugün aynı modelin sürdürülmesi ticari akla ters düştüğü gibi iyi niyet ile de bağdaşmamaktadır. Günümüzde Kamu-Özel İşbirliği ve "Yap-İşlet-Devret" modeliyle gerçekleştirilen projelerin kamuya maliyeti özetle şu şekildedir:

A- Köprü ve Otoyollar

AK Parti iktidarı döneminde döviz ödemeli geçiş garantisi verilerek yapılan köprü ve otoyollar için 2014-2019 yılları arasında hazinenin yüklenici şirketlere ödediği kur farkı 2020 verilerine göre toplam **61 milyar 719 milyon 332 bin TL** oldu.

Sayıştay Başkanlığının yayınladığı Genel Uygunluk Bildirimi Raporu'na göre; hazinenin garantili geçişler için yandaş şirketlere ödediği kur farkı toplam tutarı; 2019'da 10 milyar 117 milyon 321 bin TL, 2018'de 25 milyar 117 milyon 477 bin TL, 2017'de 8 milyar 798 milyon 220 bin TL, 2016'da 3 milyar 748 milyon 570 bin TL, 2015'te 9 milyar 284 milyon 858 bin TL, 2014'te 4 milyar 652 milyon 884 bin TL oldu.

2014-2019 yılları arasında toplamda ödenen kur farkı olan **61 milyar 7 milyon TL'nin** dolar üzerinden değerini hesaplamak için 2020 ortalama kur değeri dikkate alındığında 1915 Çanakkale Köprüsü'nden yaklaşık 6, aynı miktarla Avrasya Tüneli'nden yaklaşık 7, Osmangazi Köprüsü'nden 7, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nden ise 2 tane inşa edilebiliyor.¹

Sayıştay raporundan da anlaşılacağı üzere zaruri ihtiyaç olmadığı hâlde hayata geçirilen bu projelerde korkunç bir zarar söz konusu. Bu rakama 2021 yılının garanti ödemeleri de eklendiğinde sadece 6 yıllık bir dönemde yaklaşık 100 milyar TL'lik kamu serveti şirketlere peşkeş çekilmiş durumdadır. Projelerin kamuya devir sürelerinin ortalama 15 ila 25 yıl olduğu göz önüne alındığında ortalama **400-450 milyar TL** tasarruf edilebilecek bir rakam ortaya çıkıyor.

B- Şehir Hastaneleri

Tıpkı köprü ve otoyollar gibi "Kamu Özel İşbirliği" modeli ile yapılan şehir hastanelerinde de Türkiye ekonomisi ciddi bir gelir kaybına uğratılmış görünüyor. Ekonomi ve maliye uzmanlarının yaptığı hesaplamalara göre; Türkiye'de 30 şehir hastanesinin toplam hizmet ve kira bedeliyle 25 yılda kamuya getirdiği yük 142 milyar 4 milyon dolar. Bugünkü kur ile yaklaşık **2 trilyon TL**. Bu hesaba göre bir şehir hastanesinin 25 yıllık maliyetiyle 1200 yatak kapasiteli yaklaşık 29 hastane yapılabilir.

Yani kaba bir hesaplama yapıldığında sadece bir şehir hastanesinin maliyeti ile zaten 30 adet hastane yapılabilir. Bu durumda en az 120 milyar dolarlık bir tasarruf elde ediliyor. Bugünkü kur ile bu tasarruf **1 trilyon 440 milyar TL**. Ayrıca şehir hastanelerinin yapıldığı yerlerde devletin verdiği hasta garanti sayısının tutması için var olan diğer hastaneler kapatılarak hizmet akışı yönünden ekstra bir mağduriyet de yaşanıyor.²

C- Nükleer Santraller ve Havalimanları

Türkiye ekonomisine pahalıya patlayan projelerden biri de Mersin'de yapımı devam eden Akkuyu Nükleer Santralidir. Rusya Federasyonu'na ait NGS şirketinin üstlendiği projenin maliyeti 20 milyar dolar. Diğer yöntemlerden farklı olarak "Yap-İşlet-Sahip Ol" modeliyle inşa edilen projenin sahibi Rusya Federasyonu olacak ve ömür boyu işletecek. Tamamlanması

1 <https://www.dogrulukpayi.com/dogrulama/sayistay-raporuna-gore-hazine-garantili-projelere-62-milyar-kur-farki-odendigi-iddiasi>

2 <https://www.diken.com.tr/hesap-31-sehir-hastanesinin-kamuya-maliyeti-142-milyar-dolar/>

planlanan 2026 yılında Türkiye'nin elektrik ihtiyacının sadece %7,7'sini karşılayacak olan sant-ral için Türkiye döviz üzerinden alım garantisi verdiği için hem kur farkından oluşacak zararı hem de iç piyasa fiyatının 3 katı olan elektrik alım maliyetinden doğacak zararı göğüslemek zorunda kalacak. Şöyle ki Türkiye, 2010 yılında Rusya ile yaptığı anlaşma gereği Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nde üretilen elektriğin %50'sini, kilovat saatini 12 cent'ten (160 kuruş) alma garantisi verdi. Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin garanti verilen yarısına karşılık gelen üretim 15 yılda 285 milyar kilovat saati bulacak. Bu elektrik karşılığında Rusya'ya 35 milyar dolar, güncel dolar kuruyla **420 milyar TL** ödenecek.

Oysa Türkiye, bugün itibarıyla elektriği nükleer dışı tüm kaynaklardan üçte bir fiyatına elde edebiliyor. Enerji Bakanlığının yayınladığı güncel fiyatlarla 2021 yılı ağustos ayı için ortalama piyasa takas fiyatı 35 kuruş/kWh'tır.

Bugünkü piyasa koşullarına göre Akkuyu Nükleer Santrali'nde üretilen elektriğe yılda 1 milyar 64 milyon dolar (12 milyar 768 milyon TL) fazladan ödeme yapılmış olacak. 15 yılda fazladan ödenecek rakam yaklaşık 25 milyar doları yani 300 milyar TL'yi bulacak. Bu faturayı ise zaten ekonomik darboğaz içindeki Türkiye halkı ve 46 milyon abone ödeyecek.

Kamu servetinin nasıl saçılıp savrulduğuna son bir örnek olarak Kütahya'da yapılan Zafer Havalimanı'na değinmek gerekiyor. "Hazinenin katili" olarak anılan söz konusu proje, yine "Kamu-Özel İşbirliği" bünyesinde Yap-İşlet Devret modeliyle inşa edildi. 2012 yılında açılan havalimanına bugüne kadar verilen yolcu garantisi sayısı toplam 9 milyon 903 bin 710 kişi oldu. Ancak gelen yolcu toplamı 326 bin 332'de kaldı. Gelmeyen yolcular için 51 milyon 93 bin 308 avro ödendi. Şirket havalimanını 50 milyon avroya yaptı. Böylelikle maliyeti 9 yılda çıkardı, 1 milyon avro da kâra geçti.

Kütahya-Afyon-Uşak'ın toplam nüfusunun 1 milyon 600 bin civarında olmasına rağmen garanti edilen yıllık yolcu sayısı ortalama 1 milyon 250 bin civarında. Ancak bugüne kadar en fazla yılda 39 bin yolcu sayısına ulaşılabilmiş. 2012'den 2020'ye hata payı ortalaması ise %97. Eğer bu şekilde 2044'e kadar hata payı %97'yle devam ederse garanti edilen yolcu sayıları tutturulamazsa -ki tutturulması pek mümkün gözüküyor- milletin cebinden çıkacak olan para, 208 milyon avro (yaklaşık 3 milyar 2 milyon TL). Verilen sayının tutturulabilmesi için bölgedeki nüfusun 10 katına çıkması gerekiyor ki böyle bir şeyin olabilmesi imkânsızdır.

Dolayısıyla diyebiliriz ki, büyük bir projenin sadece yapılıyor olması başlı başına değerli bir şey değildir. Projenin maliyet boyutu, kamusal refahı, uzun dönem etkinliği dikkate alınmak zorundadır. Fakat çoğu kamu-özel ortaklı projede bunlar çok dikkate alınmadığından

hem devlet hem de tüketici refahının aleyhine bir durum ortaya çıkmaktadır. Netice itibarıyla kazananlar sadece kapitalist yandaş şirketler oluyor ve kamu malı heder ediliyor. Bu tür projeler iptal edilip gereksiz harcamalara engel olduğunda Türkiye ekonomisine can verecek büyük bir tasarruf elde edilecektir. Bu tasarruf rakamı söz konusu projelerin maliyet ve zararları dikkate alındığında 20 yıllık bir zaman dilimi içinde en iyimser yaklaşımla **2 trilyon 5 milyar TL** tutarındadır.

2- Kurumlara Tahsis Edilen Ödenekler

Kamu malının korunması adına uygulanacak tasarruf tedbirlerinde kurumlara tahsis edilen ödenekleri asgari düzeye indirmek önemlidir. Zira söz konusu ödenekler bütçede önemli bir yer teşkil etmektedir. Başta Cumhurbaşkanlığı olmak üzere birçok bakanlık ve kurum harcama yaparken "*devletin malı deniz*" misali har vurup harman savuruyor. Bu da verilen ödeneklerin her yıl çoğalarak kamu yükünün artmasını sağlıyor. Hatta bir sonraki yılın ödeneklerinin eksilmemesi için miyarlarca TL gereksiz harcama yapıldığı da bilinen bir gerçektir.

2022 MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİNDEN BAKANLIKLARA AYRILAN ÖDENEK	
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ	2.532.721.000 TL
CUMHURBAŞKANLIĞI	4.965.480.000 TL
ADALET BAKANLIĞI	42.510.807.000 TL
MİLLİ SAVUNMA BAKANLIĞI	101.333.754.000 TL
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI	18.191.532.000 TL
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI	9.055.538.000 TL
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI	978.204.919.000 TL
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI	251.593.259.000 TL
SAĞLIK BAKANLIĞI	134.186.293.000 TL
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI	77.986.246.000 TL
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI	80.946.290.000 TL
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI	6.567.684.000 TL
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI	8.654.469.000 TL
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI	17.386.160.000 TL
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI	5.846.870.000 TL
TİCARET BAKANLIĞI	10.212.079.000 TL
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	33.631.091.000 TL
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI	74.556.337.000 TL
<u>DIYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI</u>	<u>20.729.373.000 TL</u>

2022 yılında merkezî yönetim bütçesinde 40 kuruma **1 trilyon 728 milyar TL**'lik bütçe ayrıldı. Kurumlara ayrılan bütçeler 9 farklı gider kalemiyle beraber açıklanıyor. Bunlar; personel giderleri, sosyal güvenlik ve devlet primi giderleri, mal ve hizmet alım giderleri, faiz giderleri, cari transferler, sermaye giderleri, sermaye transferleri, borç verme ve yedek ödenek kalemleri. Bu zor günlerde, her kurum %5 oranında bir tasarrufa gitmiş olsa **86 milyar 400 milyon TL** hazinede kalacaktır.

3- Savurganlık ile Mücadele

Savurganlık meselesi Türkiye ekonomisinin önemli sorunlarından biri olarak üzerinde ciddiyetle durulması gereken bir meseledir. Özellikle iktidarların lüks hayat düşkünlüğü, “*itibardan tasarruf olmaz!*” anlayışı, kamu servetlerinin fütursuzca tüketilmesine sebep oluyor. Sırf gösteriş ve kibir için yapılan binlerce odalı yazlık ve kışlık saraylar, yurtdışı gezileri, kirala- nan lüks uçaklar, her biri milyonlarca TL değerinde olan makam araçları kurumların temsil ve ağırlama giderleri gibi masrafları milyarlarca TL’lik kamu servetini yok ediyor. Oysa İslâm, bir şahsın varlık içinde sorumsuzca, şaşalı ve şımarıkça yaşamasını günah sayarak yasak- lamış ve bu tür kimselerin azaba uğrayacağını vadetmiştir. Allahu Teâlâ ayet-i kerimesinde şöyle buyurmaktadır:

[فِي سَمُومٍ وَحَمِيمٍ وَظِلٍّ مَنْ يَحْمُومُهُ لَا يَارِدُ وَلَا كَرِيمٍ إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ] **“Onlar, iliklere işleyen bir ateş ve bir kaynar su içindedirler. Ne serin ve ne de yararlı olan zifiri bir gölge içinde! Çünkü bunlar, daha önce nimetler içinde, refaktan gözleri dönmüş kibirli kimselerdi.”**³

Yani onlar istedikleri gibi yaşayan kibirli ve şımarık kimselerdi.⁴

Dolayısıyla kapitalist ideolojiden kaynaklanan savurganlık kültürü İslâm nizamı uygulanarak yok edildiğinde çok önemli bir tasarruf elde edilecektir.

4- Yolsuzluk ve Rüşvet ile Mücadele

Allah korkusunun unutturulduğu günümüz dünyasında yolsuzluk neredeyse “uyanıklık” olarak görülüyor. Öyle ki dönemin Başbakanı Turgut Özal, “*Memurlar bu maaşla nasıl geçinecek?*” diye sorulduğunda “*Benim memurum işini bilir!*” diyerek tarihî bir cevap vermişti. Yolsuzluk ve rüşvet, tepeden aşağıya doğru küçülen bir piramit gibidir. Her yolsuzluk vakasında kazanan, yetki ve güç sahipleri olurken kaybeden, kaçınılmaz olarak “kamu” yani o yolsuzlu- ğu yapmayan tüm toplumsal kesimler olmaktadır. Genellikle belgesi olmadığı için yolsuzluk ve rüşvetin kamuyu ne kadar zarara uğrattığı tam olarak bilinmese de maddi yansımalarına bakarak bir fikir edinmek mümkün olabilir.

Eğer Türkiye’nin yolsuzluk karnesine dair bir rakam vermek gerekirse **290 milyarlık** bir zarara mal olan 28 Şubat sürecinden başlamak doğru bir yöntem olabilir. Zira o gün içi boşaltılan 22 banka yoluyla yapılan yolsuzlukların faturası halka ödettirildi. 28 Şubat sürecinin sadece milli gelirden oluştuğu maliyet, 93 milyar 3 milyon dolar olarak hesaplanıyor. Zamanın TMSF Başkanı Ahmet Ertürk, o dönemki tabloyu “*Politikacı-bankacı, politikacı-iş adamı gibi kurulan karanlık ilişkiler, sistemin çökmesine ve arkasında milyarlarca dolarlık enkaz bırakmasına neden oldu.*” sözleriyle özetliyor.

2004 yılında Enerji ve Tabii Kaynaklar eski Bakanı Cumhuriyet Ersümer ve bazı kamu görevlileri hakkında açılan meclis soruşturması için hazırlanan bir rapor, doğalgaz alımındaki yolsuzluğu gözler önüne sermektedir. Raporla şöyle geçmektedir:

3 Vakıa Suresi 42-45

4 Takiyyuddîn En-Nebhânî, *İslâm’da İktisat Nizamı*, syf. 262

“Dönemin DPT Müsteşarı Orhan Güvenen’in 30 Haziran 1999’da Enerji Bakanlığı’na gönderdiği yazıda özetle; Müsteşarlığımızca yapılan çalışmada, 2005 yılı itibarıyla elektrik enerjisi sektöründe yaklaşık 15 milyar metreküp doğalgaz ihtiyacı gözükmeye karşılık BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından 2005 yılı için aynı amaçla 30 milyar metreküp gazın tüketilmesinin planlandığı ve buna göre gaz alım bağlantılarına gidildiği görülmektedir. Bu durumda, 2005 yılında yine yaklaşık 15 milyar metreküp gazın ihtiyaç olmaması nedeniyle tüketilemeyeceği ve bedelinin ‘take or pay (al veya öde)’ şeklindeki anlaşmalar gereğince ödenmek durumunda kalınacağı, gazın tüketilmek istenmesi hâlinde de gereksiz santral yatırımlarına girileceği anlaşılmaktadır.”

Fazlasıyla birlikte 15 milyar metreküp doğalgaz ihtiyacı varken 30 milyar metreküp üzerinden niçin anlaşma yapılır? Bu anlaşma, yolsuzluğun belgesi değil de nedir?

Uluslararası Şeffaflık Örgütü’nün Yolsuzluk Algı Endeksi’ne göre Türkiye, 180 ülke arasında 86’ncı sırada yer alıyor. Türkiye tarihinde siyasal istikrarsızlık dönemi olarak değerlendirilen 1990’lı yıllar, yolsuzluğun ciddi anlamda arttığı bir dönem olarak kabul görür. Ancak meselenin siyasal istikrar ile değil fikir ve nizam ile ölçülmesi gerektiği gerçeğine bugün, 19 yıllık AK Parti iktidarı örneğinde şahit oluyoruz. Avrupa’da en çok kamu kaynağı kullanan ilk beş şirketin Türkiye’den olması, yolsuzluğun nasıl kurumsallaştığını anlamak için yeterli değil midir?

Yolsuzluk ve rüşvet öylesine yaygınlaşmıştır ki Türkiye’de kamunun ve belediyelerin açmış olduğu en şeffaf ihalelerde dahi adam kayırmaca, yolsuzluk, rüşvet çarkı işlemektedir. Türkiye’deki iktidar ya da belediye değişimleri bu çarkın suyunun hangi tarafa doğru akacağını belirlemekten başka bir şey değildir.

Zira adam kayırmacılık, komisyon alınarak yandaşlara verilen ihaleler, -sözde- bağış karşılığında halledilen işler, yolsuzluk ve rüşvetin Türkiye’de iktidarların birbirine devrettiği ahlaki bir sorun olduğunu ve mevcut laik sistem değişmeden çözülemeyeceğini ortaya koymaktadır.

Türkiye’de yolsuzlukları rakama dökmek elbette imkânsızdır. Zira herkesin kabul ettiği üzere yolsuzluk ve rüşvet yaygınlaşmış, önüne geçilemez bir hâl almıştır. Yolsuzluk ve rüşvet o kadar normalleşmiştir ki tarafların üzerinde anlaştığı bir oran (%20) dahi belirlenmiştir.

2015-2020 yılları arasındaki kamu alımları toplamı 1 trilyon 56 milyar 976 milyon 719 bin TL’dir. Bu alımların doğrudan temin yoluyla yani ihaleye çıkılmaksızın alım yapılan mik-

tarı, 36 milyar 277 milyon 671 bin TL'dir. Bu rakamlar belgelenmemiş yolsuzluğun son 6 yılda minimum 200 milyar TL olduğunu göstermektedir. Bunun yanında fahiş fiyatta mal alımı yapılarak devletin ciddi oranda zarara uğratıldığı da başka bir gerçektir. Yine aynı dönemde 2005-2020 döneminde başka bir yolsuzluk kalemi olan özelleştirmeden devletin geliri 6 milyar 30 milyon dolardır. Kamu malını şirketlere değerinin çok altında vermenin adı olan özelleştirmeden ortaya çıkan yolsuzluk minimum 1 milyar dolardır.

Devasa boyutta zenginleşen siyasetçi, bürokrat ve iş adamları, yurtdışındaki “vergi cennetlerine” aktarılan milyarlarca dolar para, Türkiye’deki yolsuzlukların resmi olmayan belgeleri niteliğindedir. Eğer bu yolsuzluk ve rüşvet kirliliği olmasaydı trilyonlarca lira Türkiye’nin hazinesinde kalabilirdi. Türkiye’nin dış borç batağına saplanmasının önüne geçilebilir, dış borçları kapatılabilirdi.

Yolsuzluk, rüşvet, savurganlık ve israf, devlet malına ihanet, devlet görevini kötüye kullanma İslâm’ın haram kıldığı çirkinliklerdir. Nitekim Allah *Subhanehu ve Teâlâ* şöyle buyurmuştur:

[وَمَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يَعْلُ مَنْ يَعْزَلُ وَمَنْ يَعْلَلْ يَأْتِ بِمَا عَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُؤْفَى كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ] **“Kim emanete (kamu malına) hıyanet ederse kıyamet günü hıyanet ettiği şeyle birlikte gelir. Sonra da hiçbir haksızlığa uğratılmaksızın herkese kazandığının karşılığı tastamam ödenir ve onlara haksızlık edilmez.”⁵**

Allah’ın Rasulü *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* ise devlette küçük-büyük görev alan herkes için şu uyarıda bulunmuştur:

[مَنْ اسْتَعْمَلْنَا مِنْكُمْ عَلَى عَمَلٍ فَكَتَمْنَا مَخِطًا فَمَا فَوْقَهُ كَانَ غُلُولًا يَأْتِي بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ] **“Sizden kimi bir iş için görevlendirdiğimizde, o bizden bir iğneyi veya iğneden daha değersiz bir şeyi gizlerse bu bir hıyanettir ve kıyamet günü onunla gelecektir.”⁶**

Ömer bin Hattab’ın hayatından birkaç kesit kamu malının nasıl korunması gerektiğini bizlere göstermektedir: Gece yarısı çalışırken Ömer *Radiyallahu Anh*’in yanına bazı sahabiler gelmiş. Ömer *Radiyallahu Anh* onlarla ilgilenmeden önce yanan mumu söndürerek başka bir mumu yakmış. Neden böyle yaptığını merak ederek soran sahabilere de şu ibret verici açıklamayı yapmıştır:

5 Âli İmran Suresi 161

6 Müslim, İmaret, 1833

“Siz gelmeden önce yanan mumla, halkın ve kamunun işlerini yapmaktaydım. Ama siz gelince, kamu hizmetine ara verdiğimden kendime ait olan mumu yaktım. Kamuya ait olan mum ile şahsi işlerimizi konuşmanın vebalini ödeyemem...”

Ömer bin Hattab kamu malının korunmasında sadece kendisi hassasiyet göstermemiş, atadığı valilerin de hassasiyet göstermesini istemiştir. Bir yere vali atarken mal varlığını yazmış, görev süresi bitince valinin o anki mal varlığıyla atanmadan önceki mal varlığını karşılaştırmıştır. Şayet bu mal varlığında normal olmayan bir fazlalık mevcut ise o fazlalığı ondan almış ve devlet hazinesine koymuştur.

Savurganlık, rüşvet, yolsuzluk, israf, yanlış ve gereksiz yatırımlar devlet bütçesinde açıklar oluşturmuş, bu açıkları kapatmak için de faizle borçlanmaya gidilmiş; faiz ise bu borçları ödenemez bir hâle getirmiştir. İslâm'ın devlet malına verdiği önem ortadadır. “Ömer” arayanlar, “Ömer'in yolunda olduğunu” söyleyenler, Ömer *RadiyAllahu Anh'*in kamu malına gösterdiği hassasiyeti göstermekten acizdirler. Ömer bin Hattab'ı kamu haklarını korumada bu kadar hassas kılan şüphesiz İslâm ideolojisinin onun şahsında cisimleşmesidir. Devlet malının, kamu malının korunması için gerekli olan tek şey de işte bu İslâmi şahsiyettir!